

گزارشی مختصر از سفر رسمی مدیر کل یونسکو به عراق

مدیر کل یونسکو خانم آدری آزولای با هدف بازسازی عراق و سرمایه گذاری یونسکو در این زمینه، دقیقاً ۵ سال پس از راه اندازی طرح شاخص یونسکو، با عنوان "احیای روح موصل" و در یک بازدید تاریخی در روند اجرای این پروژه در شهر موصل قرار گرفت.

مدیر کل یونسکو، ماموریتی سه روزه را در تاریخ ۶ تا ۸ مارس ۲۰۲۳ میلادی، در بغداد، اربیل و موصل انجام داد، جایی که بناهای یادبود، خانه‌های تاریخی و کلیساها پس از سال‌ها جنگ و اشتغال در این محل در حال بازسازی هستند.

مدیر کل یونسکو طی سفرش به بغداد پیش از بیستمین سالگرد حمله آمریکا به عراق در بیستم مارس سال ۲۰۰۳ میلادی، که در آن جورج دبلیو بوش رئیس جمهوری وقت ایالات متحده، فرمان حمله به عراق توسط ائتلاف نظامی چندملیتی با اهداف اعلام شده «خلع سلاح عراق، آزادی مردم آن، و دفاع از جهان در برابر خطری جدی» را صادر کرد، با مسئولان عراقی از جمله محمد شیاع السوداني، نخست وزیر دیدار کرد. این دو مقام از محله‌های تاریخی در بغداد و موزه ملی کشور که در پی حمله آمریکا مورد غارت قرار گرفت، بازدید کردند.

مدیر یونسکو در نشست خبری تصریح کرد که این سازمان کاملاً به کمک به عراق برای استرداد آثار فرهنگی و آثار غارت شده طی دهه‌های گذشته پایبند است.

توثیق مدیر کل در جریان سفر به عراق

- یونسکو مفتخر به حمایت از بازگرداندن بیش از ۱۷۰۰۰ اثر به عراق در سال‌های ۲۰۲۱ و ۲۰۲۲ از جمله لوح معروف گیلگمش است.
- چه اولین روز هیجان انگیزی در عراق بود. قدم زدن در خیابان‌های بغداد قدیم، دیدن بناهای تاریخی آن که گواهی بر تاریخ غنی عراق است و گفتگوی مستقیم با بغدادی‌ها برای من بسیار لذت بخش بود.
- در موصل مفتخر شدم اولین سنگ را در محل بازسازی مناره الحدیبه با وزیر فرهنگ عراق و واقف اهل سنت بگذارم. من از امارات متحده عربی، شریک اصلی یونسکو برای احیای روح موصل تشکر می‌کنم.

پروژه "احیای روح موصل" چیست؟

یک ابتکار جهانی مبتنی بر سه رکن: میراث / فرهنگ / آموزش

شهر موصل که در زبان عربی به معنای «نقطه پیوند» است، یکی از قدیمی ترین شهرهای جهان است و به دلیل تقاطع و پل بین شمال و جنوب، شرق و غرب، یک مکان استراتژیک بوده است که این امر باعث شده است تعداد زیادی از مردم با ریشه ها، قومیت ها و اعتقادات مذهبی متفاوت زندگی کنند، اما این به نوبه خود آن را به هدف داعش تبدیل کرده است. در سال ۲۰۱۴، یک اشغال سه ساله (۲۰۱۷-۲۰۱۴) انجام شد که با نتایج ویرانگر به پایان رسید و این سالها قبل از شکستن قیدهای افراط گرایی خشونت آمیز گذشت و موصل ویران شد.

بنابراین، در فوریه ۲۰۱۸، یونسکو ابتکار شاخص «احیای روح موصل» را به عنوان پاسخی به بازیابی یکی از شهرهای نمادین عراق آغاز کرد.

❖ میراث تاریخی:

مدیر کل از مکان هایی که یونسکو و شرکای آن دوشادوش دولت و جمعیت محلی کار می کنند بازدید کرد. یونسکو کار خود را بر بازسازی بناهای فرهنگی و مذهبی نمادینی که به شدت با تاریخ موصل و هویت مردم آن مرتبط است، متمرکز کرده است. از بناهای در دست ساخت میتوان به مسجد النوری و مناره کج الحدبه آن، صومعه الساعه (کلیسای مرسوم بانوی ساعت) و برج ناقوس شگفت انگیز آن، کلیسای الطاهره، مدرسه الاخلاس و ۱۲۴ خانه میراث در شهر قدیمی اشاره کرد.

در جریان بازدید از مسجد النوری آدری آزولای به همه کارگران، مهندسان و معمارانی که در سایت های بازسازی برای بازسازی این میراث ارزشمند کار می کنند ادای احترام کرد.

یونسکو با حمایت امارات متحده عربی (۵۰,۴ میلیون دلار)، پروژه بزرگی را برای بازسازی مکان های فرهنگی و مذهبی برجسته نظیر مسجد النوری و مناره الحدبه، کلیسای الساعه و کلیسای آل طاهره -از همان ۵ سال پیش آغاز کرد.

بازدید میدانی مدیرکل از مسجد النوری، لحظه ای برای احیای بنای نمادین مذهبی.

بازدید از خیابان المتنبی، که در جهان عرب به خاطر کتاب‌شناسان طولانی‌اش معروف است.

بازدید دبیرکل یونسکو از خیابان المتنبی بغداد و موزه ملی عراق

❖ فرهنگ و هنر:

موصل محل تنوع اقوام است. محل زندگی جوامع عرب و همچنین آشوری ها، ارمنی ها، ترکمن ها، کردها، ایزدی ها، شابک ها، صابئین مندایی ها و دیگران است. تنوع در هویت موصل نقش اساسی دارد و این روحیه شایسته ترویج است. یونسکو و شرکای آن در یک طرح جامع برای احیای حیات فرهنگی و نهادهای فرهنگی سهمیم شده اند و هم اکنون روح موصل از میراث زنده و یک زندگی فرهنگی پر جنب و جوش پر شده است: از جشنواره موسیقی سنتی گرفته تا کتابفروشان خیابانی و همه صنایع خلاق...

❖ آموزش:

پروژه "احیای روح موصل" در مورد تضمین یک محیط آموزشی امن برای هر کودک است که با هدف توسعه مهارت های شناختی و رفتاری مانند تفکر انتقادی، شجاعت اخلاقی و تاب آوری معلمان مدارس ابتدایی و دانش آموزان در برابر افراط گرایی خشونت آمیز و تعهدات آنها به عدم خشونت و صلح از طریق راهبردهای آموزشی مناسب و رفتار مسئولانه تدارک دیده شده است. عراق دوران گذار را پشت سر می گذارد و اکثر کودکان در این کشور دوره سه سال تحصیلی (از سال ۲۰۱۴ تا ۲۰۱۷) را از دست داده اند، در حالی که آنهایی هم که در مدرسه مانده اند در معرض ایدئولوژی خشونت آمیز و افراطی داعش قرار گرفته اند.

برای خنثی سازی برخی از آسیب ها، یونسکو پروژه پیشگیری از افراط گرایی خشونت آمیز از طریق آموزش (-PVE Education) را راه اندازی کرد. PVE-Education با مشارکت وزارت آموزش، Stichting ZOA، موسسه توسعه عراق و دانشگاه اولستر اجرا می شود.

یونسکو در حال حاضر ۲۰۰۰ معلم مدارس ابتدایی را در ۱۳۰ مدرسه، ۷۵۰ معلم دبیرستانی در ۵۰ مدرسه، ۵۴۰۰ والدین (۷۵ درصد زن) و ۵۰۰۰۰ کودک و نوجوان را آموزش داده است.

گزارش: وحید محمدی